

KALEJDOSKOP KULTURALNY

Gazetka internetowa uczniów Gimnazjum nr 1 w Myślenicach

Numer wydania: 2/2016/2017

Data: grudzień 2016

ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE

***Gdy pierwsza gwiazdka
na niebie zabłyśnie
Niech Cię aniołek
ode mnie uściśnie
Na wigilijnym stole opłatek położy
I w moim imieniu życzenia złoży:
By zbliżające się Święta Bożego Narodzenia
przyniosły radość z tego co jest,
nadzieje na to co przed nami,
uśmiech i pogodę ducha na każdy dzień.***

BOŻE NARODZENIE NA PRZESTRZENI WIEKÓW

Przez kilkaset pierwszych lat chrześcijaństwa nikt o nim nie słyszał. Świątowanie narodzin Jezusa zagościło w oficjalnym kalendarzu Kościoła dopiero w połowie IV wieku. To w tym okresie, po decyzji hierarchów Kościoła na polecenie cesarzowej Heleny zbudowano w Betlejem, w miejscu uznanym za to, w którym narodził się Jezus, bazylikę Narodzenia Pańskiego. To w niej, jak co roku odbywa się jedna z dwóch najważniejszych pasterek w świecie chrześcijańskim. W tym roku w ciągu jednego dnia, Wigilii Bożego Narodzenia, odwiedziło ją 120 tysięcy turystów i pielgrzymów z całego świata.

Boże Narodzenie w średniowieczu przechodziło wielką rewolucję. Po pewnym czasie do samego obrządku mszy świętej dołączono też tradycje tworzenia szopki odwzorowującą tę betlejemską, ale w całej kulturze chrześcijańskiej Europy i Bliskiego Wschodu obchodzono to święto bardzo hucznie i wesoło. Dopiero w XIII wieku doszło do zmiany w jego postrzeganiu spowodowanej zarówno wzrastającą rolą ascetycznego modelu pobożności jak i niepowodzeniami europejskich władców próbujących zapanować nad bliskowschodnimi ziemiami, głównie Palestyną zajęta wtedy przez Arabów i Turków.

W atmosferze narastających podziałów w Kościele Boże Narodzenie również stało się dniem zadumy i pytań nad istotą życia i śmierci. Zgodnie z nauką Kościoła, Bóg przez zesłanie na świat swego syna Jezusa Chrystusa dał człowiekowi największy i wieczny dar. Zapalone świece lub lampki na bożonarodzeniowych choinkach symbolizują to, że Chrystus jest

światłością świata; kto za Nim idzie, będzie miał światło życia i sam może być dla świata odbiciem Chrystusowej światłości.

W przeszłości Boże Narodzenie było nazywane w Polsce Godami, Godniami lub Godnymi Świętami - od starosłowiańskiego słowa "god", czyli "rok". Nazwa ta wywodzi się od symbolicznego łączenia, zaślubin, godów starego i nowego roku oraz nocy i dnia, dlatego że czas Bożego Narodzenia zbiega się z zimowym przesileniem. Dawniej w Polsce pierwszy dzień świąt Bożego Narodzenia, czyli 25 grudnia, rozpoczynało poranne nabożeństwo. Potem czas spędzano przy suto zastawionym stole, na rozmowach, śpiewaniu kolęd, modlitwie i odpoczynku. Tego dnia powstrzymywano się od wszelkiej pracy, nie wolno było sprzątać, rąbać drewna, przynosić wody ze studni, a nawet gotować. Tradycja zakazywała również czesania się, przeglądania w lustrze i spania w ciągu dnia, zwyczajowo nie urządzano w tym dniu wesel ani zabaw, nie składano i nie przyjmowano wizyt poza spotkaniami z najbliższą rodziną. Przyjaciołom i znajomym poświęcało się zawsze 2. dzień świąt, w tradycji anglosaskiej zwany np. "Boxing Day", czyli "Dniem Ofiarowania Prezentów", od ang. "box" - "pudełko"._

ŚWIĘTA BOŻEGO NARODZENIA W RÓŻNYCH KULTURACH...

1. W Wielkiej Brytanii

Świąteczne przygotowania Brytyjczyków rozpoczynają się już w połowie listopada. W Londynie wiele osób gromadzi się na Trafalgar Square, gdzie znajduje się wielka choinka. W czasie świąt występują tam chóry z różnych stron świata, które śpiewają kolędy.

W Wielkiej Brytanii nie obchodzi się Wigilii. Dopiero około godziny piątej po południu 25 grudnia rodziny zasiadają do świątecznych stołów, na których króluje indyk nadziewany kasztanami. Na deser podawany jest Christmas Pudding oraz często placek z bakaliami. Dnia 26 grudnia obchodzony jest Boxing Day, w którym ludzie obdarowywują się prezentami.

2. W Szwecji

W tradycji szwedzkiej leży przyozdabianie domów różnymi ornamentami: figurkami św. Mikołaja, aniołkami, gwiazdkami. Okres świąt trwa od pierwszej niedzieli adwentu aż do 13 stycznia.

Na świątecznym stole nigdy nie brakuje tradycyjnych pierników domowego wypieku. Popularną skandynawską potrawą wigilijną jest przede wszystkim ryż z migdałami, a symbol świąt to ku naszemu zdziwieniu prosiak. Święta rozpoczynają się 24 grudnia uroczystą kolacją wigilijną i rozdaniem prezentów, które w tym kraju przynosił nie kto inny jak krasnoludek. Wigilia nie jest postna, a jej obfitość to nawiązanie do czasów pogańskich. Występuje także nawiązanie do tradycji chrześcijańskiej np. choinka, prezenty i Pasterka czy poranna msza pierwszego dnia świąt.

Świąteczne drzewko dekoruje się najczęściej kilka dni przed Wigilią, prawdziwymi świeczkami oraz zabawkami ze słomy i siana.

3. W Grecji

W tym kraju najważniejszym świątecznym dniem jest 25 grudnia. Tak jak i w Wielkiej Brytani nie obchodzi się tu Wigilii. Nie ma również Świętego Mikołaja, choć w tym dniu ludzie szczerze obdarzają się prezentami. Obchody świąt Bożego Narodzenia trwają całe 12 dni. Tradycją jest iż przed mszą bożonarodzeniową chłopcy śpiewają kolędy, za co w wioskach dostają słodkości: migdały i orzechy, a w miastach pieniądze. Nabożeństwo zaczyna się zazwyczaj o czwartej rano i trwa do wschodu słońca. Znaną i ważną potrawą dla Greków jest christopsomo, czyli chleb Chrystusa: duży, okrągły chleb z orzechami, z odciskiem drewnianej pieczęci z symbolem religijnym. Inne świąteczne potrawy to pieczone jagnię, pieczony prosiak lub indyk nadziewany kasztanami i ryżem. W czasie świąt ksiądz chodzi od domu do domu i kropi święconą wodą głównie te miejsca, gdzie mogą się znajdować kallikantzari czyli złe duszki. Grecką tradycją jest stawianie zamiast choinki przystrojonego świątecznie modelu żaglowca. W Grecji to najważniejszy symbol Świąt Bożego Narodzenia.

4. We Włoszech

We Włoszech tradycja bożonarodzeniowa nierozzerwalnie jest związana z religią chrześcijańską. Podobnie jak w Polsce przed Wigilią obowiązuje ścisły post. Święta zaś rozpoczęte są 24 grudnia uroczystą wieczerzą. Tradycyjne potrawy na wigilijnym stole we Włoszech to ryby, sałatki, słodczyce i owoce. Bożonarodzeniowe słodczyce to głównie ciasteczka nadziewane figami i orzechami. Dzieci oprócz Świętego Mikołaja, czyli Babbo Natale czekają na czarownicę, Befanę, która roznosi prezenty. Skąd wzięła się czarownica? Otóż według

legendy Trzej Królowie zatrzymali się w chacie Befany, by spytać o drogę do Betlejem. Zachęcali ją, aby przyłączyła się do nich. Odmówiła, bo była bardzo zajęta. Pasterza, który zachęcał ją do złożenia hołdu Dzieciątku też nie posłuchała. W nocy zobaczyła na niebie olśniewające światło. Wówczas pożałowała, że nie ruszyła w drogę z Trzema Królami. Zebrała więc zabawki swego dziecka i pobiegła szukać Trzech Króli i pasterza. Niestety, nie znalazła. Od tego czasu co roku szuka Dzieciątka i Trzech Króli bez skutku... Zostawia więc te zabawki grzecznym dzieciom, niegrzecznym zaś daje węgielki.

5. W Stanach Zjednoczonych

W świąteczną atmosferę wprowadza już Święto Dziękczynienia, które odbywa się w ostatni czwartek listopada. Zaś w drugą niedzielę grudnia ma miejsce Festiwal Piątej Alei – The Fifth Avenue Festival, polegający na zakupach, występach piosenkarzy, tancerzy oraz kłownów. Przed sklepami można dostrzec stojących wolontariuszy, którzy zbierają datki do puszek na cele charytatywne. Amerykanie bardzo kolorowo ozdabiają swoje domy. Jest to dla nich dobra zabawa, a także zażyła rywalizacja z sąsiadami.

Na długo przed świętami przed domem stawia się udekorowane choinki. W nocy z 24 na 25 grudnia brodaty Mikołaj wpada przez komin i wrzuca prezenty pod choinkę, za to drobiazgi do rozwieszonych, kolorowych skarpet często przywieszanych na kominku. Dzieci zostawiają dla Mikołaja ciastka i mleko. Rankiem, po wizycie w kościele, wszyscy domownicy otwierają prezenty i jedzą uroczyste śniadanie, na którym głównym daniem jest indyk.

Anita Motyka kl.2b.

Święta w różnych krajach

ON i ONA w kontaktach towarzyskich :)

- w restauracji mężczyzna powinien otworzyć drzwi kobiecie i pozwolić jej wejść do środka,
- mężczyzna pomaga kobiecie usiąść przy stoliku,
- kobieta pierwsza wybiera swoje miejsce przy stoliku,
- podczas wybierania posiłku najpierw informuje się kelnera o wyborze kobiety,
- przy zaproszeniu do tańca mężczyzna kłania się kobiecie i zwraca się z prośbą do niej samej,
- po tańcu obowiązkiem mężczyzny jest odprowadzenie kobiety na miejsce,
- w tańcu zawsze prowadzi mężczyzna,
- mężczyzna zawsze pierwszy wita się z kobietą,
- podczas całowania reki mężczyzna schyla się do damskiej dłoni, lecz kobieta nigdy nie powinna jej wyrwać,
- kobieta przy powitaniu i pożegnaniu wstaje tylko wówczas gdy wita się z kobietą starszą od siebie lub z kimś bardzo dostojnym,
- mężczyzna zarówno przy powitaniu jak i przy pożegnaniu powinien zawsze wstać,
- jeżeli kwiaty przynosi dziewczyna i chłopak lub małżeństwo, to zawsze mężczyzna wręcza bukiet pani domu, wyrażając jednocześnie szacunek,
- jeżeli para przynosi ze sobą jeszcze jakiś prezent, to wręcza go kobieta,
- podczas wchodzenia po schodach pierwsza idzie kobieta,
- podczas schodzenia ze schodów pierwszy idzie mężczyzna.

Sprawozdanie z obejrzanych spektakli teatralnych w tym roku szkolnym

Edukację teatralną rozpoczęliśmy spektaklem „Arszenik i stare koronki”, na którym byliśmy 22 września w Teatrze im. Juliusza Słowackiego. Jest to spektakl oparty na kryminalnej powieści Agaty Christie w reżyserii Krzysztofa Babickiego. Przedstawienie podobało się wszystkim uczniom, którzy w nim brali udział. Jest to zabawnie przedstawiona historia dwóch starszych pań - sióstr, które przy pomocy nierozgarniętego bratanka pozbawiają życia starszych mężczyzn, „uwalniając” ich w ten sposób od samotności. Urocze panie ubrane w starodawne koronki realizują swój morderczy plan przy pomocy domowego porzeczkowego wina z dodatkiem arszeniku.

Pod urokiem tych sympatycznych starszych pań (granych przez znakomite aktorki : Annę Polony i Urszulę Popiel) były nie tylko ich ofiary, ale także widzowie. Sztukę ogląda się z zaciekawieniem, akcja momentami zaskakuje, zdumiewa, czasem przeraża (ukrywane trupy w piwnicy), ale wiele razy rozbawia i śmieszy. Jest to tzw „czarna komedia”.

W październiku obejrzelśmy przedstawienie „Ziemia, planeta ludzi” grane również w Teatrze im. J. Słowackiego, ale na Scenie Miniatura. Jest ono inspirowane twórczością Antoine de Saint-Exupery (autor „Małego Księcia”), a szczególnie jego książką pod tym samym tytułem co sztuka. Odwołuje się do osobistych przeżyć autora i kolegów lotników. Uczestnicząc w spektaklu, „odbywa się” niesamowitą podróż w Kosmos za sprawą niezwyklej scenografii, jej warstwy wizualnej i elektronicznej muzyki. Sztuka ta nie tylko jest o podróży w Kosmos. Porusza zagadnienia związane z komplikacją życia osobistego bohatera. Każe zastanowić się nad tym co najważniejsze w życiu. Bohater staje przed problemem wyboru pomiędzy życiem

rodzinnym a realizacja marzeń. Sztuka ta , podobnie jak powieść „Mały Książę” , prowokuje do przemyśleń , każe zastanowić się nad rolą uczuć, ich ogromnym wpływem na życie człowieka.

„Nie-boska Komedia. Wszystko powiem Bogu” to spektakl obejrzały przez nas w listopadzie na Scenie Kameralnej Teatru Starego .Jego reżyserem jest Monika Strzępka , a występuje w nim wielu znanych aktorów, min. Dorota Pomykała, Anna Radwan, Dorota Segda. Wiedzieliśmy, że jego treść będzie dla nas trudna, więc musieliśmy się do niego trochę przygotować. Wstępnych wyjaśnień udzieliła nam p. B. Śliwa.

Dowiedzieliśmy się o „Nie-Boskiej Komедii” Z. Krasieńskiego i „Boskiej Komедii” Dantego, dramatach, które pośrednio wiążą się z planowanym do obejrzenia przez nas.

Zapoznaliśmy się też z podstawowymi informacjami o sztuce na Stronie Internetowej Teatru. Spektakl był wspaniały, niezwykle barwny, ciekawy, zaskakujący. Szalony jak stojąca na scenie karuzela. Towarzyszyła mu niezwykła muzyka. Nie wszystko w było dla nas zrozumiałe, nie rozumieliśmy wszystkich aluzji , ale pomogła nam w tym opiekunka. Zrozumieliśmy i wiemy o czym „wszystkim” należy „powiedzieć Bogu” . Polecamy ten spektakl, który został nagrodzony na wielu festiwalach.

W grudniowym spektaklu „Jasieński” wzięli udział uczniowie klasy 3 c. Jest to monodram grany w Teatrze Starym na małej, kameralnej scenie. Scenariusz napisała Ewa Wyskoczył i jednocześnie jest reżyserem tego spektaklu. Uczniowie klasy 3c przygotowali wcześniej prezentację multimedialną o piecie Brunonie Jasieńskim, o którym jest ten spektakl. W

tytułowego bohatera wciela się aktor Michał Majnicz. Brawurowo i bardzo dynamicznie przedstawia skomplikowane, i tragiczne losy niezwykłego poety, „chuligana”, nowatora futurysty, potem polskiego, i francuskiego komunisty, który w ZSRR został bolszewickim pisarzem, a w okresie „Wielkiej Czystki” został rozstrzelany w Moskwie. Aktor ubrany w bojówkę i bluzę z kapturem, rapujący poezję Jasińskiego jest portretem poety pełnego buntu, ogarniętego ideologią i utopią. Ten nowoczesny monodram, wykorzystujący współczesne techniki sprawia, że ogląda się go z zainteresowaniem mimo gry wyłącznie jednego aktora.

Z okazji nadchodzącego Nowego Roku 2017 wszystkim nauczycielom i uczniom serdecznie życzymy:

*zdrowia oraz ciepła - szczególnie, gdy biała kolderka okryje wszystko na ziemi

*wytrwałości - która do osiągnięcia celu jest bardzo przydatna

*uśmiechu na twarzy - bo jest wszechmogący,

*miłości - która jest bezcenna i nie zna granic

*samiych sukcesów - aby motywowały nas do dalszej pracy

*spełnienia marzeń - bo to sprawia, że jesteśmy szczęśliwi

*grona przyjaciół - na których można liczyć w trudnych chwilach

*podejmowania właściwych decyzji - bo to one kształtują naszą przyszłość.

Mamy nadzieję, że rok 2017 będzie dla każdego z Was jeszcze lepszy od poprzedniego.

REDAKCJA

*WESOŁYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU 2017!!!*

WSZYSTKIEGO DOBREGO W NOWYM ROKU!